

KATEDRA ČAKAVSKOG SABORA ROČ

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2024. GODINU

Tijekom 2024. godine Katedra Čakavskog sabora Roč radila je prema zacrtanom Planu i programu, a posebnu je pažnju usmjeravala na one poslove i zadatke koji se odnose na održavanje prostora, inventara, alata i umjetnina u galeriji i u eksterijerima Roča.

1. GALERIJA „RONZ“

U galeriji „Ronz“, gdje se čuva stalni postav i izložba radova «Priatelja Roča», redovito su se održavali izloženi eksponati, a zainteresiranim grupama i pojedincima omogućila se organizirana posjeta i razgledavanje Galerije.

2. GLAGOLJSKA TISKARA „JURI ŽAKAN“

Redovito se održavala tiskarska preša te alati i pomagala u štampariji. Redovito se održavao prostor tiskarske radionice (čišćenje, pranje, usisavanje, prozračivanje). Slagale su se nove tiskovne forme za izradu otisaka s tiskarskog sloga; prema prethodnim najavama održavale su se radionice uz stručno vođenje i prikaz rada tiskarske preše. Ta je mogućnost bila na raspolaganju školama iz čitave Hrvatske koje su iskazale zanimanje za posjet tiskari. Organizirani su "satovi glagoljaške povijesti" uz prezentaciju rada na replici Gutenbergova stroja. Organizirale su se edukativne radionice za ručno pisanje i prepisivanje glagoljskih tekstova za učenike. U suradnji s Malom glagoljskom akademijom „Juri žakan“ u Roču izvršene su pripreme kako bi ovu radionicu koristili polaznici Akademije kojima će prof. Frane Paro održati predavanje o ranom tiskarstvu i hrvatskom Prvotisku te demonstrirati pripremu i izradu otisaka

3. ORGANIZIRANI POSJETI TISKARI

Tijekom godine Tiskaru su posjetile školske i studentske grupe iz raznih krajeva Hrvatske. Već je uobičajeno da se organiziraju radionice i edukativni susreti s učenicima OŠ Vazmoslava Gržalje Buzet i njenih područnih odjeljenja. Oni redovito, najmanje jednom godišnje, dolaze u Tiskaru gdje im se kroz kratko edukativno predavanje približava razdoblje početaka tiskarstva, inkunabula i ročkoga glagoljaštva u tom kontekstu. Ujedno, učenicima se prezentira kako funkcionira Gutenbergov stroj i kako su se tiskale prve knjige - inkunabule. Tijekom godine uspješno su realizirana dva takva susreta, za 40-ak učenika iz Buzeta, u suradnji s prof. Kristinom Pavletić Prodan te za učenike ročke škole. Izuzetno je dobra suradnja uspostavljena i s turističkim vodičem Harijem Vidovićem koji također dovodi grupe zainteresiranih posjetitelja (učenici, studenti, ostali) u glagoljsku tiskaru.

4. IZDAVAŠTVO

- **AZ, BUKI, VJEDJE... GLAGOLJA ROČ – monografija**

Dovršena je i otisnuta monografija povodom 50.godišnjice osnutka i djelovanja Katedre Čakavskog sabora Roč. Autorica knjige je Mirjana Pavletić, urednik Vladimir Pernić, tehnički i grafički urednik David Ivić, a tiskanje je obavljeno u Zagrebu, u tiskari Grafomark, pod paskom Mate Markovića.

Promocija je održana u srpnju, u sklopu programa Male glagoljske akademije „Juri žakan“ Roč. O knjizi su govorili: promotorica Elena Grah Ciliga, urednik Vladimir Pernić, grafički urednik David Ivić, moderatorica Ana Pernić i autorica monografije Mirjana Pavletić.

Pedeset godina kontinuiranoga djelovanja jedne male udruge i čitav niz nadaleko poznatih njenih projekata koji su u tom razdoblju ostvareni, stubokom su promijenili sliku Roča i Huma, poglavito njihova kulturnoga krajolika. Sve što je učinjeno, svi naponi i htijenja, snaga duha i ustrajnost na postizanju ciljeva, zaslužili su biti zauvijek zabilježeni i riječju i slikom. Ova je monografija trajni zapis o vremenu, ljudima, događajima, programima i uspjesima koji su obilježili proteklo pedesetogodišnje razdoblje udruge i njenih ostvaraja.

Katedra Roč je tijekom 50 godina svoga djelovanja izuzetno utjecala na kulturni, turistički, gospodarski, ali i socijalni, životni razvoj ovog područja. Značajni su projekti koje je ostvarila: izgradnja Aleje glagoljaša kao jednog od najpoznatijih hrvatskih spomeničkih kompleksa, organizacija skupa Ročki glagoljaški biennale na kojem su gostovali najeminentniji znanstvenici, povjesničari i jezikoslovci, Katedra je pokrenula i Dan Huma te u život vratila srednjovjekovni običaj biranja župana na leto dan. Inicirala je i pokretanje Male glagoljske akademije "Juri Žakan" Roč, brojne glazbene manifestacije poput Bajsi u Draguču i Z vijulini sopu muškardini. Organizirala je umjetničku koloniju iz koje je niknula udruga Prijatelji Roča koja je okupljala umjetnike koji su slikali, oblikovali, pisali, skladali o Roču i za Roč i svoja djela poklonili u naslijeđe Ročanima. U čast Jurju žaknu te u povodu 600. obljetnice Gutenbergova rođenja, 2000. godine Katedra Čakavskog sabora Roč podignula je glagoljsku tiskaru. U ovih pet desetljeća bio je tu cijeli niz različitih inicijativa, programa, manifestacija, susreta, suradnji, razmjena znanja i iskustava. Od iznimnog je značaja i nakladnička aktivnost ročke Katedre koja je izdavač niza knjiga, zbornika, pjesničkih zbirki i drugih izdanja među kojima su i dva kapitalna izdanja: luksuzno faksimilno izdanje rukopisnog Misala kneza Novaka iz 1368. godine te

luksuzni pretisak prve hrvatske tiskane knjige Misala po zakonu rimskoga dvora iz 1483. godine.

Monografija govori o svim tim postignućima, ali i o ljudima koji su najzaslužniji za uspješnu realizaciju navedenih programa i projekata.

- **ROČKI BESEDARNIK (RJEČNIK ROČKOGA GOVORA)**

Sa sakupljanjem riječi za budući Ročki besedarnik započelo se još prije nekoliko godina, nakon realizirana tri ciklusa kulturno-edukativno-zabavnih „Večeri puli ugnjišći“. Do sada je sakupljeno oko 6000 leksema (lema). Rječnik će uključiti i frazeme, te toponimiju (ojkonime, oronime, hidronime) i onomastiku (imena, prezimena, nadimke). Navedeni broj dosad sakupljenih rječničkih natuknica treba dopuniti, a zatim sve obraditi, objasniti, opisati, definirati, prevesti na standard, predstaviti u rečeničnom kontekstu.

S obzirom na odluku da se ide u realizaciju ozbiljnijeg rječnika koji će po opsegu i naravi biti što sveobuhvatniji i koji će uz svaku lemu donijeti gramatičke, fonetske, eventualno i etimološke i dr. obavijesti, pred nama je izuzetno zahtjevan leksikografski posao koji će još dugo potrajati. Rad na Besedarniku traje kontinuirano, uz suradnju s lokalnim izvorima i govornicima te uz stručne savjete kompetentnih suradnika iz područja leksikografije.

- **GLAGOLJICA U PUBLIKACIJAMA ZA DJECU – priprema ROČKALICE**

U suradnji s prof. Franom Parom nastavilo se s pripremama za objavljivanje interaktivne knjige za djecu (radni naslov: Ročkalica) koja će uključivati nekoliko segmenata za učenje i zabavu: glagoljsku pisanku, bojanku, slagalicu i pamtilicu (puzzle / memory).

Profesor Frane Paro izradio je 32 glagoljska inicijala, crno-bijela koja će djeca samostalno obojati, te kolorirana koja će poslužiti kao ogledni primjerci. Također, Paro je radio i na početnici, odnosno na edukativnom dijelu knjige iz kojega će korisnici naučiti kako pisati glagoljicu. Knjigu je koncipirala i uredila Mirjana Pavletić. Ona je ujedno i autorica stihova uz svako glagoljsko slovo. Knjiga će sadržavati i memory igru na temu glagoljice, te naljepnice koje će izraditi učenici ročke škole.

Planira se da će svi radovi biti dovršeni do kraja 2024. godine te da će knjiga biti otisnuta i predstavljena javnosti sredinom 2025. godine.

5. KNJIŽEVNI SUSRET „ČA-KAJ-ŠTO“

Tradicionalni književni susret „Ča – kaj – što“ kojega Katedra organizira u suradnji s Kajkavskim spravišćem iz Zagreba, održan je 18. listopada 2024. Bio je to 6. po redu HRVATSKI KNJIŽEVNI PLETER, susret s dijalektalnom poezijom. Susret je održan u ročkoj školi – Područnom odjeljenju Osnovne škole Vazmoslava Gržalje Buzet.

Ova je manifestacija jedan od oblika bogate i dugogodišnje književno-umjetničke, znanstvene i izdavačke suradnje dviju renomiranih institucija: Kajkavskoga spravišća društva za širenje i unapređivanje znanosti i umjetnosti iz Zagreba, i Čakavskoga sabora, posebno Katedre ČS Roč. Riječ je o suradnji koja je započela još 1973. godine znakovitim izdanjem časopisa Kaj „Srce Zagorja u srcu Istre“, a koja je, suradnja, i službeno pokrenuta 1974. godine sa željom da se kulturološki povežu naša dva prepoznatljiva jezična i umjetnička znaka: KAJ i ČA. Susret se odvijao u znaku nekoliko, za naše institucije, važnih godišnjica:

- 50. godišnjica osnivanja Katedre ČS Roč (1973.)

- 50. godišnjica osnivanja Kajkavskoga spravišča Zagreb (1974.)
- 20. godišnjica objavljivanja prve, manifestne, knjige iz 2004. godine, naslovljene baš prema programu: Kaj & ča: prožimanja i perspektive, nakon koje je objavljen niz pjesničkih zbirki koje u pravilu sadrže poetska ostvarenja dvaju autora, i to jednog kajkavca i jednog čakavca (spomenimo neke: MANUTEKSTURA: Daniel Načinović – Božica Pažur, 2006. ; CICIRICI I SENJALI: Ivo Kalinski - Vladimir Pernić, 2007.; CO, KAJ?: Joško Božanić - Zvonko Kovač, 2009.; ZVONI & VITAR: Stanislav Petrović – Miroslav Sinčić, 2012.; KANAT & KESNOKRIČ: Ljerka Car Matutinović – Božica Jelušić, 2016.; PRVA SREDA NA MESECU: Nada Galant – Ivan Kutnjak, 2018.; BREBERIKA & EKLETIKA: Božica Brkan – Boris Domagoj Biletić, 2022.)

Susret je bio posvećen za ročku Katedru važnim obljetnicama kao što su:

- 960. godišnjica prvog pisanog spomena Roča (1064. RUZ) (1994., prije 30 godina, postavljen je na Vela vrata Grb Roča)
- 40. godišnjica završetka spomen kompleksa Aleje glagoljaša (autori akad. Josip Bratulić i akad. Želimir Janeš), i to realizacijom Lapidarija u Brnobićima – (autor akad. Branko Fučić)
- 30. godišnjica 1. simpozija „Prijatelja Roča“ i otvorenja Galerije „Ronz“ na Velim vratima
- 10. godišnjica inauguracije Ročke glagoljske tiskare „Juri Žakan“ u prostoru kraj Velih vrata gdje ona funkcionira kao prava mala tiskarska radionica u kakvima su se prije više od 500 godina tiskale inkunabule. Knjigotiskarska preša i radionica realizirane su zahvaljujući ponajprije našem dugogodišnjem suradniku, akad. slikaru i grafičaru, prof. Frani Paru.

Gosti susreta bili su, kao što je uobičajeno, čakavski i kajkavski pjesnici: književnica i znanstvenica Emilija Kovač iz Čakovca i ročki pjesnik Vladimir Pernić te kulturni djelatnici Frane Paro, likovni umjetnik i Marija Rošić Paro, prevoditeljica i voditeljica Galerije Kaj. Moderator Susreta bila je Mirjana Pavletić.

6. SURADNJA

Katedra Roč redovito surađuje s Malom glagoljskom akademijom „Juri žakan“ Roč (polaznici redovito održavaju radionice u Ročkoj glagoljskoj tiskari, koje vodi prof. Frane Paro).

Uobičajena je i suradnja s Mjesnim odborom Roč, KUD-om „Renato Pernić“ iz Roča, s Udrugom Hum, POU-om „Augustin Vivoda“ Buzet te sa sestrinskom udrugom Katedrom Čakavskog sabora Buzet.

Redovita je i suradnja s Kajkavskim spraviščem iz Zagreba.

U Roču, 10. siječnja 2025.

Predsjednica:
Mirjana Pavletić

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2024. GODINU

Financijskim izvještajem Katedre Čakavskog sabora Roč za 2024. godinu utvrđeni su prihodi u visini 13.070,13 eura (u ovaj iznos uključen je i višak iz protekle godine) te rashodi u visini 8.679,41 eura, prema stavkama kako slijedi u tablici:

Red.br.	PRIHODI	6.583,02
1.	Grad Buzet	4.000,00
2.	Istarska županija	0,00
3.	Ministarstvo kulture i medija	0,00
4.	Vlastita sredstva - prihod od prodaje i usluga	2.583,02
5.	Sponzori, donacije	0,00
6.	Članarine	0,00
Red.br.	RASHODI	8.592,29
1.	Režijski troškovi (struja, voda, komunalije)	215,91
2.	Uredski troškovi (materijal, literatura, putni)	266,04
3.	Programi i manifestacije (promocije knjiga)	1.095,66
4.	Oprema i usluge	1.482,19
5.	Promidžba	154,00
6.	Autorski honorari	500,00
7.	Izdavaštvo (tisak)	4.674,40
8.	Bankarski troškovi	167,81
9.	Ostali nepredviđeni troškovi	123,00
	VIŠAK SREDSTAVA iz 2023.	6.487,11
	VIŠAK SREDSTAVA iz 2024.	4.426,72

Utvrđuje se prihod realiziran u 2024. godini u visini 6.583,02 eura. Tome se pribraja višak iz 2023. godine u iznosu 6.487,11 eura što ukupno iznosi 13.070,13 eura. Utvrđuju se rashodi u 2024. godini u visini 8.592,29 eura pa sveukupni višak za 2024. godinu iznosi 4.426,72 eura što se prenosi u 2025. godinu namjenski za pripremu i realizaciju planiranih izdavačkih projekata.

Predsjednica Katedre Čakavskog sabora Roč
Mirjana Pavletić, v.r.

U Roču, 10. siječnja 2025.